

prof. dr hab. Jan Klimek (Szkoła Główna Handlowa – przewodniczący Rady Naukowej)
prof. dr hab. Mariusz Popławski (Uniwersytet w Białymstoku)
prof. dr hab. Konrad Raczkowski (Społeczna Akademia Nauk)
dr hab. Rafał Dowgier, prof. UwB (Uniwersytet w Białymstoku)
dr hab. Grzegorz Krzos, prof. UEW (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu)
dr hab. Adam Mariański, prof. UŁ (Uniwersytet Łódzki)
dr hab. Przemysław Niewiadomski, prof. UZ (Uniwersytet Zielonogórski)
dr hab. Tomasz Długosz (Uniwersytet Jagielloński)
dr hab. Marcin Golebski (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu)
dr hab. inż. Agnieszka Stachowiak (Politechnika Poznańska)
dr Małgorzata Kosała (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie)
dr Rafał Kozłowski (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach)

Warszawa, 21 lipca 2021 r.

Pan

Mateusz Morawiecki

Prezes Rady Ministrów

Al. Ujazdowskie 1/3

00-583 Warszawa

Szanowny Panie Premierze,

Rada Naukowa przy Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców z uwagą zapoznała się z przedstawionymi założeniami zmian w prawie podatkowym w ramach tzw. Polskiego Ładu. Wspomniane propozycje stały się jednocześnie przedmiotem dyskusji w środowiskach akademickich. Jako efekt tej uniwersyteckiej wymiany zdań i konstruktywnych uwag Rada Naukowa pragnie przedstawić Panu Premierowi wnioski oraz sugestie kierunkowych zmian przy dalszych działaniach na rzecz polskich przedsiębiorców.

Na wstępie Rada Naukowa pragnie wyrazić zadowolenie z planów zwiększenia kwoty wolnej do 30 tys. zł, a także podniesienia kwoty I progu podatkowego do 120 tys. zł.

W opinii Rady Naukowej kwota wolna od podatku powinna być jednolita i dostępna dla każdego podatnika, w tym również rozliczającego się podatkiem liniowym, niezależnie od wysokości osiąganego dochodu. Jednocześnie podniesienie progu podatkowego, wobec jego niewaloryzowania od kilkunastu lat, jest krokiem w dobrą stronę. Należy jednak zwrócić uwagę na kwestię relacji płac w gospodarce do limitu progu podatkowego. W ocenie Rady Naukowej progi podatkowe powinny odzwierciedlać poziom płac. Tymczasem podniesienie progu podatkowego jedynie o niespełna 35 tys. zł (wzrost o 40%) nie rekompensuje wzrostu wynagrodzeń, powodując, że próg podatkowy nadal pozostaje w niekorzystnej relacji do wynagrodzeń w gospodarce. Dodatkowym ryzykiem jest tu również inflacja, która będzie powodować, iż wielu podatników znajdzie się w II progu podatkowym mimo braku realnego wzrostu ich wynagrodzeń.

Poważne wątpliwości opinii publicznej wzbudziła kwestia planowanego uzależnienia składki zdrowotnej przedsiębiorców od dochodów oraz braku możliwości jej odliczenia. W rezultacie efektywna stopa opodatkowania wzrośnie, a zwiększenie obciążeń będzie bardziej dotkliwe wraz ze wzrostem dochodów. W ocenie Rady Naukowej trafionym rozwiązaniem w tej kwestii jest określenie maksymalnej składki zdrowotnej która w ciągu roku nie powinna przekraczać kwoty wyliczonej od 30-krotności prognozowanego średniego wynagrodzenia. Jest to rozwiązanie wzorowane na mechanizmie ograniczenia, dotyczącego składek na ubezpieczenia społeczne.

Implementacja zaproponowanych wyżej rozwiązań niewątpliwie będzie wiązać się z dodatkowymi kosztami dla budżetu państwa. Aby ją zredukować, Rada Naukowa proponuje wdrożenie rozwiązań podatkowych sugerowanych przez Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców w postaci:

- a) wprowadzenia podatku dla firm niemających rezydencji podatkowej w Polsce. Transakcje dokonywane przez te przedsiębiorstwa w ramach działalności na terenie Polski byłyby obłożone podatkiem przychodowym od 0,5 do 1,5 % wartości wpłat i odprowadzane do budżetu państwa,
- b) zastąpienia CIT podatkiem przychodowym o stawce 0,5 % - 1,5 %. Pozytywnymi efektami zmiany obliczania podatku będzie jego powszechność, uwolnienie przedsiębiorców od biurokracji związanej z dotychczasowym sposobem jego wyliczania, a także zwiększenie bezpieczeństwa prowadzenia obrotu gospodarczego.

Panie Premierze,

niezależnie od powyższych rekomendacji Rada Naukowa pragnie równolegle wskazać, iż wprowadzenie propozycji podatkowych Polskiego Ładu w wersji silnie socjalnej umożliwi rolowanie długu w perspektywie kilku lat, ale jednocześnie wprowadzi progresywny wzrost zadłużenia publicznego i duże trudności z powrotem do deficytu budżetowego na poziomie poniżej 3% PKB. W efekcie może to za kilka lat doprowadzić m.in. do konieczności wdrożenia procedury nadmiernego deficytu, utraty wiarygodności naszego kraju na międzynarodowych rynkach czy wyższego ryzyka niewypłacalności państwa, prowadzącego do deprecjacji złotego poprzez m.in. wyższe koszty obsługi długu przy wyższych stopach procentowych. Może to się również wiązać z koniecznością znacznej podwyżki podatków, jak również wprowadzenia nowych danin, które będą prowadziły do pauperyzacji społeczeństwa i zmiany praw własności.

W ocenie Rady Naukowej konieczna wydaje się promocja przedsiębiorczości oraz samej pracy (wspierając płacę za wykonaną pracę, a nie „nagradzającą” zasiłkiem za brak pracy). Wypłata niektórych świadczeń socjalnych powinna być zatem powiązana z podjęciem zatrudnienia, co umożliwi kilkuset tysiącom osób powrót na rynek pracy z szarej strefy i życia opartego na skumulowanych zasiłkach socjalnych. Pozwoli to w efekcie na zmniejszenie sztywnych wydatków budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego, a jednocześnie pozwoli pozyskać wyższe wpływy z poszerzonej bazy podatkowej. Zwiększy to zarazem dostępność pracowników na rynku pracy, co wpłynie pozytywnie na stabilizację wzrostu wynagrodzeń, zmniejszając presję inflacyjną.

Obok planowanych zmian w zakresie szczegółowego prawa podatkowego warto byłoby podjąć także działania mające na celu poprawienie relacji pomiędzy organami podatkowymi a podatnikami, w tym przedsiębiorcami. Służyć temu powinna nowa kodyfikacja ogólnego prawa podatkowego. Prace w tym zakresie były prowadzone w latach 2014-2019 przez Komisję Kodyfikacyjną Ogólnego Prawa Podatkowego i zakończyły się złożonym w Sejmie RP projektem ustawy, który jednak ze względu na zasadę dyskontynuacji prac parlamentarnych nie został uchwalony. Projekt ten zakładał szereg rozwiązań prawnych, których celem miało być m.in. wprowadzenie mechanizmów prawnych chroniących pozycję podatnika w jego kontaktach z administracją skarbową, uproszczenie niektórych procedur podatkowych czy upowszechnienie stosowania komunikacji elektronicznej.

Wydaje się, że w ramach prac nad programem "Polski Ład" należy podjąć wysiłek ponownego przygotowania nowej ordynacji podatkowej, która jest aktem wiekowym, wielokrotnie nowelizowanym i nieadekwatnym do postępujących w ostatnich latach szybkich przemian społeczno-gospodarczych. Będzie to stanowiło uzupełnienie proponowanych zmian wpływających na wysokość obciążeń podatkowych. Obok wysokości podatku, z punktu widzenia przedsiębiorców, zasadnicze znaczenie ma bowiem sfera relacji z administracją skarbową, którą reguluje właśnie ordynacja podatkowa.

Panie Premierze,

mając na uwadze powyższe, Rada Naukowa zwraca się z wnioskiem o uwzględnienie w dalszych pracach przedstawionych uwag, a także postulatów zgłoszonych przez Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców. Przedstawione korekty systemu będą działały z korzyścią dla budżetu państwa, a także polskich przedsiębiorców.

Z wyrazami szacunku

Prof. dr. hab. Jan Klimek
Przewodniczący Rady Naukowej przy
Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców

Rada Naukowa przy Rzeczniku
Małych i Średnich Przedsiębiorców